

Elama asumine Eestisse

Juhend on mõeldud selgitusena isikutele, kes asuvad **Euroopa Liidu välisest riigist** püsivalt elama Eestisse¹ (edaspidi ümberasuja) ning soovivad oma isiklikud asjad importida maksuvabalt.

Sisukord

1. Õiguslik alus.....	1
2. Mõisted.....	1
3. Tingimused maksuvabastuse kohaldamiseks.....	2
Dokumendid.....	2
Tingimused	3
Deklaratsiooni esitamine.....	4
4. Erinõuded	5
5. Lisainfo.....	5

1. Õiguslik alus

Nõukogu määrus (EÜ) [nr 1186/2009](#), millega kehtestatakse ühenduse tollimaksuvabastuste süsteem (edaspidi *määrus 1186/2009*), artiklid 3–11;

2. Mõisted

Isiklikud asjad – asjad, mis on ette nähtud asjaomaste isikute isiklikuks kasutamiseks või nende majapidamisvajaduste rahuldamiseks.

Isiklikud asjad ei tohi olla oma olemuselt imporditud kaubanduslikul eesmärgil.

Isiklikud asjad on eelkõige majatarbed, jalg- ja mootorrattad, eramootorsõidukid ja nende haagised, haagissuvilad, lõbusõidulaevad ja eraõhusõidukid, lemmikloomad ja ratsaloomad. Kaasaskantavad vahendid kunstiga, sealhulgas tarbekunstiga tegelemiseks, mis on asjaomasele isikule vajalikud seoses tema ameti või erialaga, kuuluvad samuti isiklike asjade hulka.

¹ Teistesse liikmesriikidesse püsivalt elama asuvatele isikutele Eestis maksuvabastust ei kohaldata, selle saamiseks peavad isikud pöörduma vastava liikmesriigi tolli poole.

Majatarbed – isiklikud esemed, kodutekstiil, sisustus ja seadmed, mis on ette nähtud asjaomaste isikute isiklikuks kasutamiseks või nende majapidamisvajaduste rahuldamiseks.

Ümberasuja (ka elama asuja) – füüsiline isik, kes asub Euroopa Liidu välisest riigist alaliselt elama Euroopa Liidu tolliterritooriumile.

Alkoholitooted – ühise tollitariifistiku rubriikidesse 2203 kuni 2208 kuuluvad tooted: õlu, vein, veini- või alkoholipõhised aperitiivid, brändid, liköörid või kanged alkohoolsed joogid jne).

Tubakas ja tubakatooted – ühtse tollitariifistiku gruppi 24 kuuluvad tooted: töötlemata tubakas, tubakajäätmed, sigarid, manilla sigarid, sigarillod ja sigaretid, tubakast või tubaka aseinetest jne.

Kommertssõiduk – veovahend, mis oma laadilt on tootmisvahend või teenuskaubanduse vahend.

Maksuvabastust ei kohaldata alkoholi, tubaka ja tubakatoodete, kommertssõidukite ja ameti või erialaga tegelemiseks vajalikele esemetele, välja arvatud kaasaskantavad vahendid tarbekunstiga ja humanitaarteadustega tegelemiseks.

3. Tingimused maksuvabastuse kohaldamiseks

Dokumendid

Ümberasuja või tema seaduslik esindaja peab MTA-le esitama maksuvabastuse saamiseks alljärgnevad dokumendid:

- tollideklaratsioon ja selle juurde kuuluv lisavorm, millega antakse kinnitus, et isik on teadlik määruses 1186/2009 sätestatud maksuvabastuse kohaldamise tingimustest;
- isikutunnistus ja esindaja puhul volitus;
- dokumendid, mis tõendavad tema kolmandas riigis elamist, töötamist või õppimist, näiteks: elamisluba, tööluba, tõend elukoha kohta, Eesti saatkonna kiri, tööleping, firma omamise korral selle registreerimise dokumendid; tööandja kinnitus kolmandas riigis töötamise kohta või õppeasutuse tõend kolmandas riigis õppimise kohta, välisriigi maksuameti tõend/maksudeklaratsioon jne.;
- dokumendid, mis näitavad kuupäeva, millal isik ümber asus, näiteks: lennu- või laevapiletid, piiriületustemplitega reisidokumendid jms;
- dokumendid, mis tõendavad isiku kolimist Eestisse, näiteks: elamisluba, välja antud Eesti ametiasutuse poolt (kui kolmanda riigi kodanik asub Eestisse elama), tööleping, üürileping jne;
- eesti- või inglisekeelne täielik nimekiri kaupadest, mis sisaldab kaubakirjeldust ja -väärtust eurodes, kinnitatud kuupäeva ja allkirjaga;
- tõend kaupade soetamise ja kasutamise kohta, näiteks ostuarved, garantiialongid, saatelehed jne;
- kaupade veodokumendid (kauba saatja ja saaja peab olema veodokumentidel sama isik);

- tagatis, kui isik impordib kaubad enne ümberasumist või kui tollil on põhjendatud kahtlus selles, kas isik kavatseb jääda alaliselt elama Euroopa Liitu.

NB! Nimekiri ei ole täielik ja toll võib isikult² otsuse tegemiseks nõuda ka muid dokumente!

Tollil on õigus nõuda selgitusi esitatud dokumentide kohta.

Maksuvabastuse taotleja vastutab esitatud andmete õigsuse ja täpsuse eest ning lisatud dokumentide ehtsuse eest.

Tingimused

1. Maksuvabastust kohaldatakse üksnes juhul, kui isik on elanud **väljaspool Euroopa Liitu katkematult vähemalt 12 kuud**. Toll võib siiski teha esimese lõigu reeglist erandi tingimusel, et asjaomasel isikul on olnud **kindel kavatus**³ elada väljaspool Euroopa Liitu katkematult vähemalt 12 kuud.
2. Elamist liiduvälises riigis, samuti elama asumist Eestisse tuleb tollile tõendada, esitades asjakohased [dokumendid](#).
3. Isiklikud asjad, millele kohaldatakse maksuvabastust, peavad üldjuhul olema **kuulunud ümberasujale** ja teatud juhtudel (nt auto, mööbel jm äratarvitamatud asjad) olnud ümberasuja **kasutuses tema endises alalises elukohas vähemalt kuus kuud** enne kuupäeva, millal tema alaline elukoht lakkab olemast kolmandas riigis. Toll võib vajadusel nõuda dokumente, mis tõendavad isiklike asjade omamist ja kasutust (nr ostuarved, garantiitalongid, saatelehed jms).

NB! Eestis on võimalik teostada tollivormistust ainult kaupadele, mis jäävad ümberasuja kasutusse Eestis.

4. Isiklikud asjad on ette nähtud **samal eesmärgil kasutamiseks** ümberasuja uues alalises elukohas, st kasutuseesmärk ei tohi importimisel muutuda.
5. Ümberasuja võib oma isiklike asju maksuvabalt importida kaheteistkümne kuu jooksul alates kuupäevast, millal ta asus elama Eestisse. Nimetatud tähtaja jooksul võivad isiklikud asjad saabuda **mitme eraldi saadetisena**.
6. Erandjuhul võib ümberasuja oma isiklikud asjad saata (tuua) Eestisse ka **kuni kuus kuud enne tegelikku ümberasumist**. Sel juhul tuleb isikul esitada tollile kirjalik kohustus elama asumise kohta ja tagatis. Tagatise suuruseks on üldjuhul imporditollimaksu ja käibemaksu summa, mis tuleb tasuda juhul, kui maksusoodustust ei saa kohaldada (isik ei tule 6 kuu jooksul elama Eestisse). Tagatis tagastatakse, kui asjaomane isik on kuue kuu jooksul asunud alaliselt elama Eestisse, esitanud tollile vajalikud dokumendid ning kaubad vastavad

² Vastavalt Liidu Tolliseadustiku artiklile 22 peab isik, kes esitab taotluse tollialaste õigusaktide kohaldamisega seonduva otsuse saamiseks, esitama kogu teabe, mida pädevad tolliasutused sellise otsuse tegemiseks vajavad.

³ Näiteks oli ümberasujal kavatus seoses tööle asumisega jääda liiduvälisesse riiki vähemalt 12 kuuks, kuid tööandja lõpetas töölepingu ennetähtaegselt.

maksuvabastuse saamise tingimustele.

7. 12 kuu jooksul alates (tollimaksuvabalt imporditud) asjade vabasse ringlusse lubamisest **ei tohi neid tasuta ega tasu eest kasutada anda, kasutada tagatisena ega võõrandada ilma tollile ette teatamata.**

NB! Ümberasuja võib maksuvabalt imporditud asjadega teha enne 12-kuulist tähtaega punktis 7 nimetatud toiminguid, **kui on teavitanud sellest tolli ja tasunud vastavad impordimaksud.**

Enne ülalnimetatud tähtaja lõppemist maksuvabalt vabasse ringlusse lubatud asjade tasuta või tasu eest kasutada andmisel, tagatisena kasutamisel või võõrandamisel tuleb asjaomaselt kaubalt tasuda vastavad impordimaksud määra alusel, mis kehtib sellise tasuta või tasu eest kasutada andmise, tagatisena kasutamise või võõrandamise kuupäeval, vastavalt sellel kuupäeval määratud või aktsepteeritud tolliväärtusele.

Tolli on võimalik teavitada meiliaadressil emta@emta.ee, või aadressil Maksu- ja Tolliamet, Lõotsa 8a, 15176 Tallinn.

8. Kui ümberasuja lahkub ametialaste kohustuste tõttu kolmandast riigist, kus oli tema alaline elukoht, asumata samal ajal siiski alaliselt elama Eestisse, kuid kavatsusega teha seda hiljem, võib toll kohaldada isiklike asjade suhtes maksuvabastust.

Sellisel juhul arvestatakse 12-kuulist võõrandamiskeeluga seotud tähtaega alates kuupäevast, millal ümberasuja tegelikult asub alaliselt elama Eestisse.

Maksuvabastuse kohaldamise tingimuseks on ümberasuja kirjalik kinnitus, et ta on teadlik kohustusest tolli poolt aktsepteeritud aja jooksul asuma püsivalt elama Eestisse.

9. Koos kinnitusega võib toll nõuda tagatise esitamist. Tagatise suuruseks on üldjuhul imporditollimaksu ja käibemaksu summa, mis tuleb tasuda juhul, kui maksusoodustust ei saa kohaldada (isik ei tule määratud aja jooksul elama Eestisse). Tagatis tagastatakse, kui asjaomane isik on kohustuses näidatud aja jooksul asunud alaliselt elama Eestisse, esitanud vajalikud dokumendid ning kaubad vastavad maksuvabastuse saamise tingimustele.

Soovitame maksuvabastuse taotlejal või tema esindajal pöörduda tolli poole juba enne isiklike asjade saabumist!

NB! Kui tingimused ümberasuja maksuvabastuse kohaldamiseks pole täidetud, siis deklareeritakse asjad/saadetis tavakorras ja tasutakse impordimaksud.

Deklaratsiooni esitamine

Tollideklaratsiooni võite esitada ise või kasutada [tolliagentuuri](#) teenust.

Tollideklaratsioon esitatakse elektroonselt e-MTA-sse sisselogides ja valides TOLL - Impordi tollideklaratsioon (Impulss).

Tollideklaratsiooni sisestusvaate avamiseks tuleb valida **Uus tollideklaratsioon** - deklaratsiooni profiil H1 ja vajutada **Lisan**.

Tollideklaratsiooni täitmise juhised on leitavad MTA [kodulehel](#).

Maksuvabastuse taotlemisel ümberasuja vara kohta tollideklaratsiooni esitamisel tuleb arvestada järgmiste erisustega:

- tollideklaratsioonil kasutatakse ümberasuja vara puhul kauba koodi (lahter 1809000000) 99050000 - alalist elukohta vahetava füüsilise isiku isiklikud asjad. Seda koodi ei saa kasutada keeldude ja piirangutega kaupade puhul (näiteks sõiduautod)
- protseduuri koodina (lahter 1109001000) valige 40
- lisaprotseduuri koodina (lahter 1110000000) valige C01
- lisadokumendina (lahter 1203002000) tuleb valida dokumendi liik 4001 ja lisada lisavorm (vt juhendi p 3 lisavorm)
- lisadokumendina (lahter 1203002000) tuleb valida dokumendiliik N271 (pakkeleht) või 9900 (muud) ning lisada vara loetelu ja väärtuse kohta koostatud dokument
- samuti peavad deklaratsioonile olema listatud kõik dokumendid, mille alusel saab toll otsustada, et isik vastab nõutud tingimustele (sh välisriigis elamist kinnitav dokument, ümberasumist kinnitav dokument, asjade omamist ja kasutamist kinnitavad dokumendid jms). Kõik need dokumendid võib lisada dokumendiliigi 9900 (muud) alla

4. Erinõuded

Teatud kaupade, nagu lemmikloomad, taimed, ravimid, relvad jms, impordile võivad olla kehtestatud piirangud, sh nõue importimisel esitada teatud dokumendid. Kui ettenähtud dokumenti ei esitata, siis import pole lubatud.

Lisateavet keeldude ja piirangute kohta saate Maksu- ja Tolliameti [veebilehelt](#), tolliinfo telefonil 880 0814 ja e-posti aadressil tollinfo@emta.ee ning teenindusbüroodest ja tollipunktidest.

5. Lisainfo

Täiendavat ja täpsustavat informatsiooni saab tolliinfost telefonil 880 0814 ja e-posti aadressil tollinfo@emta.ee